

מזן התלמוד

סדר קדשים, מסכת מנחות ס"ד, ב'

כי מטא עומר לא הוו ידעי מהיכא אייתי עומר, אכרוז. אתא ההוא הרשא, אותיב חדא ידא איגרא וחדא ידיה אצריפא. אמר להו מרדכי: מי איכא דוכתא דשמה גגות צריפין או צריפין גגות? בדקו ואשכחוה.

א אתא ההוא חרשא – בא אותו חירש איגרא – נג דוכתא – מקום

הסבר: בזמן המקדש, קרה פעם שלא ידעו מהיכן להביא שעורים לקורבן העומר. היה שם חירש אחד, שהניח יד אחת על הגג ויד שנייה על הצריף – ומרדכי החכם הבין שהוא רומז על מקום בשם גגות צריפין או צריפין גגות, ושם אכן מצאו שעורים מתאימות.

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חיילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הגדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר וביים.
יתן ה' את אויבינו הקמים עלינו
נגפים לפניהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאינו תחתיהם,
ועטרים בכתר ושועה ובעטרת נצחון.
ויקיים בהם הכתוב:
"כי ה' אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם".
ונאמר: "אמן".

סדר קדשים | מסכת מנחות ס"ג- ס"ט
פרשת ויקרא | כ"ו באדר- ג' בניסן תשפ"ו (15-21 למרץ 2026)

הלימוד מוקדש להצלחת חיילי צה"ל ורפואת הפצועים
אחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
יוציאם מצרה לרוחה
ומאפלה לאורה
ומשעבוד לגאולה
השתא בעגלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

דף ס"ג: קצירה בליל שבת קודש

המשנה הראשונה בפרק עוסקת בקצירה בשבת, ואומרת שפעם בכמה שנים היתה מצוה לקצור בשבת. כיצד? מנחת העומר קרבה ביום ט"ז בניסן, היום השני של חג הפסח. מביאים אותה מן השעורים ומצוה לקצור אותה בלילה האחרון לפני ההקרבה. לפיכך אם היום השני של חג הפסח חל בשבת, קצרו את השעורים בליל שבת. לפני שהיה הקוצר עושה את מלאכתו הוא היה שואל את כל האנשים שעמדו סביבו: כבר שקעה השמש? והם השיבוהו כן. כך שלוש פעמים. וכן היה שואל אותם שאלות נוספות לגבי הקצירה, עד שהם נתנו לו אישור לקצור.

דף ס"ד: "פתחיה"

בבית המקדש היה אדם מיוחד ממונה על הקופה של החצבים בקרבנות העוף. מאחר שהלכות קרבנות העוף סבוכות ורבות, מינו חכם גדול הבקי בהלכות אלו. לאדם שהיה ממונה על הקופה קראו "פתחיה". מי היה פתחיה? מרדכי היהודי. לאחר גס פורים הוא עלה לארץ ישראל בעלית עזרא והשתתף בבנין בית המקדש השני. ומדוע הוא נקרא "פתחיה"? כי הוא הבין שבמים שפות, הבחין בשיבושי שפות ופתר ופענח משמעויות לשון שונות. אמר רב חיסדא: פעם אחת היתה בצורת בארץ ישראל, ולא ידעו היכן אפשר לקצר שעורים לקרבן העומר. עמד אדם אילם, הניח את ידו האחת על גג בית ואת ידו השנייה על צריף, אבל איש לא הבין מה כוונתו. הביאווה לפני מרדכי, והוא שאל מייד את האנשים: האם יש מקום שנקרא "גגות צריפין" או "צריפין גגות"? התברר שאכן יש מקום שנקרא "גגות צריפין" ובו נגדלו שעורים.

דף ס"ה: מדוע הדינים צריכים לדעת כשוף?

לא כל אחד יכול להבחר להיות דין בסנהדרין. רק אנשים חכמים ונבונים, מפלגים בחכמת התורה, בעלי דעה מרובה ובעלי ידע מסים במקצועות שונים כגון: רפואה, מתמטיקה, חשוב תקופות השנה ועוד. כל זאת, כדי שהם יוכלו לדון בענינים השונים המובאים לפנייהם. הגמרא אומרת שהם צריכים להיות גם "בעלי כשפים"!

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 17:14	כניסת שבת: 18:48
יציאת שבת: 18:28	יציאת שבת: 19:50
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 17:31	כניסת שבת: 17:52
יציאת שבת: 18:30	יציאת שבת: 19:12

- התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:
- 1 מהו המוסד המצויר בציור?
 - 2 מה המיוחד במוסד הזה?
 - 3 מי היא הדמות עם הזקן וכיצד היא קשורה למקום?
 - 4 מהו בית הקפה שבציור ומה מיוחד בו?

חשינה!

למדנו, החכמנו – ועכשיו הגיע הזמן לעשות!

ב"תלמוד ישראלי" אנחנו לומדים ש"גדול תלמוד שמביא לידי מעשה". לרגל יום המעשים הטובים, אנחנו מזמינים אתכם להפוך את הלימוד לאור בבית ובקהילה – מצאו בן משפחה או מישהו מהקהילה שזקוק למיילת טובה או עזרה קטנה, תכננו את ביצוע המעשה הטוב שלכם – שתפו אותנו במייל המצורף בחידות העלון ואולי תזכו בפרס! מי הוא התנא שנודע במעשי החסד שלו ואמר: "על שלושה דברים העולם עומד: על התורה, על העבודה ועל גמילות חסדים"? (רמז: מסכת אבות).

מי אנחנו?

1. הם להקה של שמונה מוזיקאים.
2. לכולם מוגבלויות וצרכים מיוחדים שונים.
3. הם מופיעים במקומות רבים בארץ ובעולם, וגורמים להתרגשות רבה בהופעות שלהם.
4. סירבו להשתתף באירוויזיון כי לא רצו לחלל שבת.

5780
ה'תש"פ

5778
ה'תשע"ח

5727
ה'תשכ"ז

5708
ה'תש"ח

5707
ה'תש"ז

5699
ה'תרצ"ט

5657
ה'תרל"ז

5323
ה'רמ"ג

5260
ה'ת"ס

5258
ה'תרנ"ח

4900
ה'ת"ס

4800
ה'ת"ס

4650
ה'ת"ס

4260
ה'ת"ס

510
ה'ת"ס

1492
ה'רנ"ב

2019
שנת סיום הטי"ט
ללומדי הדף היומי

2017
70 שנה
למדינת ישראל

1969
הרב
אריה לויין

1967
מלחמת
ששת הימים

1948
הקמת
המדינה

1947
מלחמת
העצמאות

1939
שואה

1897
הרצל

רבי יוסף
קארו

1500
העת
החדשה

הרמב"ם

רש"י

רבי סעדיה
גאון

510
ימי הביניים
תקופת הראשונים

גירוש ספרד

דבר תורה

פרשת ויקרא פותחת את נושא הקורבנות, ומלמדת אותנו על הסוגים הרבים שהיו: מפרים ועד יונים, מן החי ועד הצומח. במבט ראשון, נדמה כי החשיבות והיתרון נמצא דווקא אצל הקורבנות הגדולים והיקרים, אך התורה מבקשת ללמד אותנו דבר אחר. דווקא בקרבן המנחה – קומץ קמח פשוט מן הצומח – משתמשת התורה בלשון מיוחדת **"וּנְפֹט כִּי תִקְרִיב"**.

מדוע זכה דווקא הקורבן הפשוט להיות זה שהמקריב אותו מכונה "נפט"? חז"ל מסבירים שמאחר שלעני המביא את המנחה אין ממון, הוא מקריב כביכול את חיותו ונפשו למען ה'. זהו עומק הכלל - **"אחד המרבה ואחד הממעט – ובלבד שיכוון ליבו"**. הקב"ה אינו מחפש את שוויה של המתנה, אלא את עוצמת המסירות שמאחוריה. דווקא ויתורו של העני על המעט שיש לו נחשב לנחת רוח גדולה לפני ה', בשל הקושי והמסירות העומדת מאחורי ויתור זה.

סדר קדשים | מסכת מנחות | דף ס"ה - ס"ט

לדעת כשוף? לטעם מה? התשובה מרתקת ביותר: כדי שאם פעם יארע שיהם ידונו למיתה מכשוף, והוא יעשה כשופים שונים כדי למנוע משלוחי בית הדין להרג אותם, יוכלו הדיינים לעשות מעשי כשפים כדי להתגבר על המכשוף ולהרג אותם...

דף ס"ו: כך הכינו את מנחת העמר

ביום השני של חג הפסח מקריבים מנחת העמר משעורים. המשנה הנלמדת בדף זה מלמדת על אופן הכנת השעורים להקרבה. קצרו את השעורים והביאו אותם לעזרה שבבית המקדש. בעזרה חבטו את השעורים כדי להפריד מהן את הפסלית, זרו אותן ברוח ובזרו אותן, ואחר כך לקחו את השעורים, הכניסו אותן ל"אבוב" - כלי מנחשת עם נקבים, וקלו את השעורים באש. אחרי הקליה שטחו אותם בעזרה, כדי שתנשב עליהן רוח ותביט לחלוחית שעוד נותרה בהן. לאחר מכן טחנו אותן בריחים, ואת הקמח נפו בשלש עשרה נפות, ולקחו ממנו כמות של "עשרון" לקרבן מנחת העמר.

דף ס"ז: אפטר לקצר?

התורה הקדושה אומרת, שאין לאכל מהתבואה החדשה שנגדלה בשדה, עד שיקריבו בבית המקדש את "מנחת העמר". אסור זה מכנה "אסור חדש". **כלומר: אסור לאכל מהתבואה החדשה.** המשנה הנלמדת בדף זה מספרת, שמיד לאחר הקרבת העמר היה השוק בירושלים מלא בקמח מן התבואה החדשה, כי כבר אפשר לאכל אותו לאחר הקרבת העמר. אבל נחלקו תנאים אם מנהג זה היה ברצון חז"ל. רבי מאיר אמר שחז"ל לא רצו שייעשו כך, כי כדי שיהיה קמח מוכן מיד אחרי מנחת העמר, צריך לקצר אותו כבר לפני חג הפסח, כשעוד אסור לאכל אותו, וחז"ל חששו שמה יאכלו בטעות מן התבואה החדשה. ואלו רבי יהודה אמר: "ברצון חכמים היו עושים", כלומר: חז"ל לא חששו שיאכלו מן התבואה החדשה והם התירו לקצר אותה עוד לפני חג הפסח, כשעדיין אסור לאכל ממנה.

דף ס"ח: תקנת רבן יוחנן בן זכאי

כפי שאנו כבר יודעים, **אסור לאכל מהתבואה השנה החדשה עד הקרבת מנחת העמר בבית המקדש, בט"ז בניסן - היום השני של חג הפסח.** רבן יוחנן בן זכאי שחי בתקופת חרבן בית המקדש השני, תקן מספר תקנות חשובות, וביניהן תקנה לגבי אכילת התבואה החדשה. כאשר בית המקדש אינו קיים, מתר לאכל את התבואה החדשה מיד בבקר ט"ז בניסן. אך רבן יוחנן בן זכאי תקן, שגם כאשר בית המקדש חרב, לא יאכלו מן התבואה החדשה עד סוף יום ט"ז בניסן. מדוע? לפי אחד ההסברים, הוא חשש שכשיבנה בית המקדש יכשלו באכילת התבואה החדשה לפני הקרבת מנחת העמר. אחרי שיתגלו במשך שנות הגלות שאפשר לאכל מהתבואה החדשה מיד בבקר ט"ז בניסן, עלול לקרות שגם כשיבנה בית המקדש יהיו כאלה שיטעו ויחשבו שגם השנה אפשר לאכל ממנה מיד בבקר, ולא יזכרו שצריך לחכות עד שיקריבו את מנחת העמר בבית המקדש.

דף ס"ט: גשם של חטים

הגמרא הנלמדת בדף זה דנה בגשם של חטים, האם אפשר להקריב אותם כשתי הלחם וכמנחה בבית המקדש. גשם של חטים? כיצד ארע פלא שכזה? רש"י מפרש שמדבר בספינה עמוסת חטה שהפליגה באוקיינוס, ובסופה שהתרחשה נשאבו חטים לעננים והם נשאו עד ארץ ישראל, מעליה הם נפלו מן העננים. גם היום יש מקרים כאלו, כשגשם של דגים נוחת לפתע ביבשה, אחרי שהדגים נשאבו לתוך סופה אדירה והובלו ברוח למרחקים עצומים. ואלו רבנו תם מפרש שכונת הגמרא לנס, פשוטו כמשמעו. כלומר: הגמרא דנה מה דגים של חטים שיירדו מן העננים בדרך נס, האם אפשר להקריב אותם בבית המקדש.

שאלות השבוע

- מה היה שמו הנוסף של מרדכי?
- מה עשו עם אבוב במקדש?
- כיצד ייתכן שירוד גשם של חטים?

בין הפתרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

תשובות

הציר השבועי

- מוסד שלווה בירושלים.
- זהו מוסד ייחודי המיועד לאוכלוסייה עם צרכים מיוחדים.
- מר קלמן סמואלס, מייסד מוסד שלווה.
- בית קפה חברתי בו מועסקים בני נוער עם צרכים מיוחדים.

מי אנחנו? להקת שלווה

